

حریت فکریه

محل اداره سی: باب عالی جاده سنده
یکی عثمانی مطبعه و کتبخانه سی

آبونه شرائطی :

ممالک عثمانیه ایچون سنه لکی : ۴۰ آلفی آلفی ۲۰ غروشد
ممالک اجنبیه : ۱۲ » ۷ فرائقدر

مشاهیر و مطبوران غالدیسی :

کریدی احمد ساقی بک افندی

ارٹھنک الہ بارز خطوط اساسیہ سندن بریدر، بوحال
روحیتک تاثیریلہ آوروپا سیاستی آنجی اشکال و محررات
رسمیہ-نی نظر دقتہ آلاق محاکمہ ایدیورز، حالبوکہ
او، بریرینہ گرفت اولمش حیلہلر، متعارض و غیر رسمی
انتریقہلرلہ دولودر، بوحسابہ نظراً، قرضی ویاموی
برکتابک نشرایتدیکی اوراق رسمیہ و مخبرات سیاسیہک،
خارجیہ نظارتلری و یا خود سفارتلر بیندہ تعاطی ایدلدیکی
صرہدہ آل آلتندن نلر یایدلدیقی برآز دوشونمک
زحمتی اختیار ایش اولانلریمز قهرمان صایلمالیدر،
سیاستدہ حسن نیت صاحی اولمق سلاحسز محاربہ یتیمک
بکزمہ، بوقیصہنی ازالہ ایچین حدود رسمینک خارجی
تدقیق ایتلیدر.

دیپلوماسی وسائط مختلفہ مالک برہیت مجموعہدر،
بونلرک صورت فعالیتی، کیزلی نقطہلری کاملاً تدقیق
ایتمک شہسز ممکن اولمالیاجق درجہدہ مشکلدر، اونک
ایچین وسائط سیاسیہک خطوط عمومیہستی تدقیق ایلہ
اکتفایہ مجبورز.

امور خارجیہنی تدویر ایلہ مکلف رؤساک آرقاسندہ
اردو، آئندہ مطبوعات وارد، بونکہ یالکز برملکتک
مطبوعاتی دکل، بوتون آوروپاک غزنہلری مراد
ایدیورم، چونکہ ہمیشی آئندہ ایدیلہیلیر، عرفان
ومعارفک بر عصر ظرفندہ وقوعہ کان تکامل مدہشی
آوروپادہ امبارک عددی صوک درجہ آزادندی ایچین
مطبوعاتک اہمیتی فوق العادہ زیادہلشدی؛ بکون غزنہلرک
رولی، الہ بیوک شیلاری یایدیرہجق درجہدہ مؤثردر،
افکار عمومیہ رہبانک اسارتندن قورتولوب ارکان
مطبوعاتک آئینہ دوشدی؛ بو صورتہ تابعیت فکریہستی
تبدیل ایدن بیچارہ اہالی [قاتہ شیم] کتابلرینک یرینہ
غزنہ اوقویور؛ و بالتیجہ اکابر مطبوعاتک امریتہ آمادہ
عوام اردولری وجودہ کلکہدر، فقط بوبویوک آدمیلر
کاملاً مستقل اولارق حرکت ایدہ منزل، بونلر برہر
عمہدر؛ اصل اولیای امور، پردہنک آرقاسندہکی

عاقبتی یماندہر، عسکرلک وظیفہ سیلہ استہزا، اردوی
تریف، ستارہ زمین ہمشہرلکنی ترویج اول امردہ
بک قولای برشیدر.

شوقدروارکہ بتون دنیا بونلرک عکسی افکار ایلہ پروردہ
اولدیفندن مبارزہ کوچلشیر، مملکتمزدہ تربیہ مدنیہک
ایلری کیتیمی اردو ودونما قدر مہم برشیدر، فرانسز
وطن ناپروورانی اردویہ، دونماہ، مکتبہلر، قلوبلرہ،
محافل متنوعیہ اساسات سقیمہلری صوققلہ وظیفہ
تخریبہلرندہ موفق بالشر اولیورلر، آتی پازیوت لرک
پروپاگانداسی دہشتلیدر، ہمہدہ عوامی قولایقلہ فریقہ
ایدیور، شومری بیلہلی ز، پروپاگاندا وتعلیم و تربیہ
روحی ایستلیدیکی چورمک قابلیت حائزایی اکسیددر،
وطنمزک، ملتمزک، دیجزک، سلطنتمزک لہندہ بویکی
قوتدن استفادہ ایدلم.

جلال نوری

آوروپا اخلاق سیاسیہستی

دسائس مطبوعات

— استاد مکرم فائق عالیہ : شعر
و خیالدن مصنوع بر اثر صنعتہ ہدیہ
حقیقتلہ مقابلہ جائز اولہیدی، بندہ
بومقالہنی سزہ انخاف ایدہچکدم. —

آوروپا دولتلرینک ہر سسنہ نشر ایستکاری آل،
یشیل، صاری برطاق تلخیصات سیاسیہ کتابلری
یکدیگرلہ بلامقایسہ تدقیق ایدنلر بوتون دولتلرک حقوق
دولہ رعایتکار، محب صلح و سکون، حرص فتوحاتہ
بیگاہ اولدیفنی ظن ایدہرلر! مملکتمزدہ بویکی بیانات
رسمیہ ایناناجق قدر حسن نیت صاحبی دیپلوماتلر
مع التأسف نادر دکل، ظواہر رسمیہ جدی براہمیت
و یرمک طبیعتی، مزاج ملیمیزی تشکیل ایدن عناصر

فرانسه‌نک بوکونکی وضعیت داخله‌سندہ کی علامت قیامتک اسبابی آراستہ منافع مطبوعاتک یکمہم بر موقی وارد . فیگارو غزہ‌سنک چنانستارلہ بیلہ اخلاق ایدلہ یں ایراد ویرکوسی علمہنک کی خصوصتی ، مسئلہ طبعیتلہ علاقہ دار اولان ارباب تروتک اہدا ایتدیبار آلتونلردن وجودہ کلش متین بر قلمہ در : موسیو قلمت آلتون معدناری بولندہ شہید اولش بر قہرمانہ بکزمہ !

صول طرف فرقه لرینک مروج افکاری اولان غزہ لر ، سویالیستلرلہ امثال سفیلہ سنک آئرندہ اولقلہ برابر دولابلرینی یکمکمل دوندوریور . بالخاصہ استقراض زمانلرندہ حکومت مستقرضہ نک اعلانات مصارفی [Frais de publicité] عنوانیلہ وضعیتی مشکوک غزہ لرلہ تہلکیکی رجالہ تخصیص ایتدیکی رشوت رسمیدن اولنردہ حصہ مند اولویور . بورشوت اصولی ہانہر استقراضدہ وارد . چونکہ آج کوزلی غزہ جیلر مستقرضک بورجلرینی تأدیہ ایدمہ بجکندن ، استقبالی مشکوک اولدیقندن ، وسائر شیدلردن کشفندہ اصلازحت چکمدکاری وئاتی ودلائلہ استناداً بحث ایتکہ باشلاہ جق اولورلرہ میدان نداولہ اخراج ایدیلن اسہامک اعتباری قالماز . بو تہلکیکی دوشون دول مستقرضہ نک ہر حالہ اعلانات مصارفی قبولدن باشقہ چارہ سی یوقدر . اہالی بہ مثلاً یوزدہ بش قاضی اولدینی اعلان ایدیلن زواللی استقراضک حقیقتدہ یوزدہ یکرمی بہ یاقین بر مقدار ی اقراض ایدن ملکیتک غزہ لرینہ ، رجال کرامتہ صدقہ اولور ! بویلہ زمانلردہ دون عادی ، مستکرہ جیلہ لرک ، سفیل انترقہ لرک تفصیلاتی کاغذ کیرلتیر .

بعض لرلدہ ، بالکز بویلہ صرافلرلہ غزہ لر جیلر دکل ، حتی مطبوعات مدیرلری بیلہ ، حکومتک تخصیصات مستورہ سیلہ بعض اجنبی غزہ لرینی صائین آلیرکن مخابرلرلہ او بوشوب کندیلریندہ حصہ آیرمق قہرمانلغتی ابراز ایتیشلردر ! بوکی جراثم ، قابل اثبات اولمادیقندن ، قانونک مداخلہ سندن آزادہ قالیر . بویلہ شیلری یاقامق ،

بو یوک سرمایہ دارلر ، یہودی صرافلر ، بر مقصد معین اوغورندہ پارہ صرف ایدن مختکر بانکدارلر و ناظرلردن مرکب عوام قوماندانلریدر ! موقع اقتداردہ بولونان بر حکومتک اہالی بہ بر فکرنی قبول ایتدیرمک و موقعی تحکیم و یاخود بر مقصد سیاسی حقندہ دول اجنبیہ نک فکرنی اسقاندیل ایتک اوزرہ غزہ لرلہ پروپاگاندا یاپدیرمی ہر کون کوروب ایشیتدیکمز وقایع طبیعیہ دندر . غزہ لرک اسراری بوندن عبارت اولسہ یکرمنجی عصر اخلاق سیاسیہ نک متانتہ ہمیز ایمان ایدہ ردک ! فقط مع التأسف جراند موجودہ و قتیلہ حائر اولدینی و اوراق حوادث ، صنعتی تدریجاً قائب ایدہ لرک یالکیز و اوراق دسائس ، اولدی .

بوکون ہان بوتون آوروپا غزہ لر ی صلیقندر . پارہ ایلہ دشمن حکومتلرک افکاری ترویج ایتک ، ایکی محارب دولتدن برینی [افکار عمومیہ] بہ قارتی مدافعہ ایجین حق و حقیقتہ یکی بر شکل ویرمک و حتی وایجابندہ در حال تبدیل ایدیورمک ہر کون یایدقلمی حرکات قہرمانانہ دندر . فارسان مطبوعاتک ، بعضاً عینی غزہ نک عینی نسخہ سنک مختلف ستونلرندہ ایکی متخصص دولتی ، یکدیگریہ نک ضدی اولان ایکی مؤسسہ سیاسیہ ی عین زماندہ مدافعہ ایتدکاری دہ واقعدر ! بعضاً بونک عکسی دہ اولور ، مثلاً نان غزہ سی دانما مسامانلری مدافعہ ایتدیکی حالہ دولت عثمانیہ نک خصم جانیدر . روم ایلی محاربہ سی آوروپا غزہ جیلرینی صائین المانک ندیمک اولدیقتی بزہ یک کوزلہ آکلاندی ؛ بالقان اتفاق مرینکک چوچہ ارکانی نان ، ماتن ، تلمس کی بر طاقمہم غزہ لرک طرفدارلغی اشترا ایدہ لرک دیو جتہ اولدیلر . افکار عمومیہ شہسز موجوددر : فقط ایشتہ غیر اختیاری اولارق ، بویلہ پارہ ی ویرہ نک حقی مدافعہ ایدیور ! و قتیلہ اعلان حرب ایدن رجال حکومتمز بو خصوصدہ ایجساب ایدن تدابیری اتخاذ ایتسہدی احتیال پاریس غزہ لر ی پیرلوتینک مقالہ لرینی رد ایتزلردی .

سن یارین بزدہ سہک ... فقط سنی بن
نظر ملہ دراغوشہ اجہ مار ایدہم ..

شمدی روحہ کزلی عصیانر
وگرہل فوران ایلہ یور : یچین و نەن
سنی بن کورہیم ؟ بوخسرا نر

بو آقشام ایشہ نیم قابمک زہر لریدر ؛
یارینکی عمر تحسیر بوگرہلرلہ کلیر ...

§

بیلیرمیک نہ یہ بکڑہ بو حال مأیوسم ؟
برقوراق چولہہ ناتوان ، محموم ،

« آیا فلرندہ جروح پرا تہاب تراب »
سور وکلہن و صوسز قلہ قاوROLAN بیکیس
ہمان یاسندہ شغف - موجہ برشالہ ناب

کورویور ، قوشمق ایستہ یور ؛ لیکن
عمق روحنہہ تیرمہ یو ہوس
— خایر ہوس دکل ، آرزو دکل ، فقط بو درین

احتیاج مؤلم — افقندن

ہایقیران بر صدای قہارک

اُیر ظلمی اولوب ، مشفقانہ دالغہ لامان

نہر بلورہ ایکلہ یور با یغین ...

§

سن یارین بزدہ سہک ... فقط ہہات !

سنگ تڑاھتکک قارشیشندہ مست غرام

اولہرق بر دقیقہ جق قالامام !

قوروندی کرہمی باقی شمدی آتش نوحات ؛

آغلامق ایسترم دہ آغایامام

اُنیس ہہیج

۲۸ مایس ، ۳۲۷

آوروپاہ عرض وداع ایتمکدہ اولان « وجدان » عائد
برمسئلہ اخلاقیہدر .

غزتلر کی میدان تداولہہ مشتری آراین وسائط
حوادثن برسی دہ آزانساردہر . یلان ، تلغرافلہ کلیرسہ ،
دہا مؤثر اولویور . صنعتندہ مامر بر آزانس ، تکذیبیدن
قورقاز ! فقط بو نرلر آتجیق بحران و محاربہ زمانلرندہ
کسب قیمت ایدہر .

لاہی صالح قونفرانسی ، بوکون آروپادہ موجود
اولان صراف غزتلرنی ، بالخاصہ اراضیسز بر دولت
قدر مہاملاتی توسیع ایلہ بین الملل بر موقع و ماہیت
اخراج ایدہن جراند سیاسیہنی فرضا بر قرار عمومیلہ
تعطیل ایتسہ ، جدآ انسانیتہ بویوک بر خدمت انجمن
اولور ! اسکیدن غزتلرہ ، تحدید رواج ایچین ، حکومت
بول یابدیر بر رمش . دوغرومی عینی اصولک تکرارینہ
آروپا حکومتلرنیک حق وار ، زیرا مطبوعات آمارشی
ایچندہ یانسیور . بز بوالک قارشیشندہ سیرجی قالارق
زبان ایتمکدہ یز . آرق بز ایچین اوروپا اخلاقی سیاسیہ .
سندہ استاد اولقدن باشقہ چارہ نجات اولاماز .

اسماعیل حامی

تستہر ..

ایشہ پک چوق معذیم بوکیجہ ..

یارینکی حسرنی ہر آن تصور ایشدیکجہ

بیایرمیک نہ املرلہ صیزلایور قلم ؟ ..

سن یارین بزدہ سہک ... فقط ہہات !

سنی بر کرہ کورہدن بو حیات

— اوت ، یارینکی وفاسز حیات — پک مظلم

دقیقہلرلہ ، عصرلرلہ نیجہ بر ماتم !